روزنامه صبح ایران
وطن امروز
VATANEMROOZ.IR
سه‌شنبه | ۲۷ اسفند ۱۳۹۸ | ۲۲ رجب ۱۴۴۱ | ۱۷ مارس ۲۰۲۰ | سال دوازدهم | شماره ۲۸۹۱ | ۸ صفحه | ۱۰۰۰ تومان
۱۱۸۱ سال و ۱۳۲ روز گذشت
VATAN-E-EMROOZ | VOL.12 | NO.2891 | TUE.MAR.17, 2020 | ISSN:2008-2886

رئیس قوه‌قضائیه: تلاش یک معلم در فضای مجازی با هزینه شخصی از جمله جلوه‌های ارزشمند روزهای اخیر بود

تقدیر رئیسی از معلم مظلوم گیلانی

صفحه ۲

BBC

بی‌بی‌سی فارسی که تا ۲ روز پیش اقدامات ایران در مقابله با کرونا را تحقیر می‌کرد، حالا به توجیه رویکرد احمقانه دولت انگلیس در مواجهه با این ویروس رو آورده است

دستمال‌های جانسون

صفحه ۲

پس از حمله به فروشگاه‌ها و خالی شدن قفسه‌های مواد غذایی و بهداشتی
حالا آمریکایی‌ها از ترس ناامنی و قحطی ناشی از شیوع کرونا
در مقابل اسلحه‌فروشی‌ها صف بسته‌اند

آماده باش جوکرها

صفحه ۷

تیترهای امروز

فرمانده سپاه با تشریح اقدامات این نیرو برای مقابله با بیماری «کووید -۱۹»:

می‌توانیم کرونا را شکست دهیم

صفحه ۲

فرمانده ستاد مقابله با کرونای استان تهران: نه مسؤولان و نه مردم آسیب‌های شیوع «کووید -۱۹» را جدی نگرفته‌اند

کرونا جدی است دولت نه

■ علیرضا زالی: اگر سطح مداخلات افزایش نیابد اپیدمی کرونا تا پایان خرداد ادامه دارد

■ روحانی: از مرحله پیک بیماری کرونا عبور کرده‌ایم

صفحه ۴

بررسی هزینه‌های اقتصادی رونق دادن صوری بورس برای سرمایه‌گذاران خرد

جذاب حبابی

■ بالا رفتن ارزش سهام بانک‌ها و خودروسازان که درگیر زیان‌های عملیاتی هستند نشان از رفتار حبابی بورس دارد

صفحه ۳

نگاه اهالی فرهنگ و رسانه به مهم‌ترین پدیده‌های فرهنگی سال

صدا، دوربین، ۹۸

صفحه ۸

شرحی بر دعای هفتم صحیفه سجادیه/ ۶

گشایش و رهایی

نیایش

حجت‌الاسلام سیدسعید لواسانی:

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ افْتَحْ لِي يَا رَبِّ بَابَ الْفَرَجِ بِطَوْلِكَ، وَ اكْسِرْ عَنِّي سُلْطَانَ الْهَمِّ بِحَوْلِكَ، وَ أَنْلِنِي حُسْنَ النَّظَرِ فِيمَا شَكَوْتُ، وَ أَذِقْنِي حَلَاوَةَ الصُّنْعِ فِيمَا سَأَلْتُ، وَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَ فَرَجاً هَنِيئاً، وَ اجْعَلْ لِي مِنْ عِنْدِكَ مَخْرَجاً وَحَيّاً

ترجمه: پس بر محمد و خاندانش درود فرست، و ای پروردگار من! به فضل و احسانت در گشایش را به رویم بگشای و به توانایی خود، سلطان غم را درهم بشکن و در آنچه زبان به شکایت گشوده‌ام، به نیکی بنگر، و شیرینی احسان را در آنچه درخواست دارم، به من بچشان، و نزد خود رحمت و گشایشی شادی‌بخش و بی‌رنج ببخش، و از پیشگاه خود راه رهایی سریع را برای من مقرر بدار.

شرح: پس از آنکه در فرازهای پیشین ۳ معرفت برای ما حاصل شد؛ اینکه اراده و معیشت خدا بر جهان و زندگی ما حاکم است، هرچه رحمت و نعمت و سختی و نقمت به ما می‌رسد، از او است و جز او هم توان دفع و رفع سختی‌ها و دشواری‌ها را ندارد و اینکه جز او هیچ هیچ است و در عالَم وجود کاره‌ای نیست، تا توان رفع و دفع مشکل ما را داشته باشد و اینکه من هم هیچ هستم و در برابر حوادث و رویدادهای پیش آمده دست بسته و ناتوانم؛ این فراز درخواست گشایش و رهایی را از خدای تعالی شروع می‌کند تا پروردگار عالم دشواری‌ها و بلاها و سختی‌ها را برطرف فرماید و این معرفت چهارم است. این فراز دعا را با صلوات شروع می‌کند تا به برکت پیامبر خدا و خاندان وی صلی‌الله علیه و علیهم اجمعین دعا مستجاب شود: «فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ»

توسل به پیامبر اعظم و خاندانِ پاکِ ایشان سلام‌الله علیه روش دعایی خاندان نبوت است، چنانکه حضرت صدیقه طاهره سلام‌الله علیها اینگونه گشایش از خدا برای خود و مردان و زنان مومن می‌خواهند:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَ فَرَجِي وَ فَرِّجْ عَنْ كُلِّ مَهْمُومٍ وَ مَغْمُومٍ وَ مَدْيُونٍ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ» [الصحیفه الفاطمیه الجامعه: ۴۲]

«خدایا! بر محمد و خاندان پاک او درود فرست و در گشایش کار آنها شتاب بفرما؛ و در گشایش کار من و گشایش هر اندوهگینی، غم‌زده‌ای و بدهکاری شتاب فرما».

«وَ افْتَحْ لِي يَا رَبِّ بَابَ الْفَرَجِ بِطَوْلِكَ» پروردگار من! به فضلت در گشایش را به روی من بگشای. خطاب را با «يَا رَبِّ» آورد تا به اسم «رب» خدای سبحان و ربوبیت خدای متعال پناهنده شود، همچنین از فضل و احسان خدا گشایش را برای خود درخواست کرد.

«وَ اكْسِرْ عَنِّي سُلْطَانَ الْهَمِّ بِحَوْلِكَ» و به توانایی خود سلطان اندوه را درهم بشکن. اندوه را به پادشاهی تشبیه فرموده که بر دل ما هجوم آورده و آن را تسخیر کرده است و فقط توانایی و قدرت خداست که این سلطان تصرف‌گر را درهم می‌شکند.

«وَ أَنْلِنِي حُسْنَ النَّظَرِ فِيمَا شَكَوْتُ» در آنچه از آن زبان به شکوه گشودم، با نیکی و حُسن نظر بنگر. منظور آن است که به شکایت من با کمال اعتنا توجه و آن را برطرف فرما. آری! مومن فقط شکایت خود را به خدا می‌گوید: «قالَ إِنَّما أَشْكُوا بَثِّي وَ حُزْنِي إِلَى اللَّهِ» [یوسف: ۸۶] «[یعقوب] گفت: من شکایت غم و اندوه خود را فقط نزد خدا می‌برم» و از او راه نجات می‌خواهد.

«وَ أَذِقْنِي حَلَاوَةَ الصُّنْعِ فِيمَا سَأَلْتُ» و شیرینی احسان را در آنچه درخواست دارم، به من بچشان. سختی و تلخی آن را تنها احسان تو است که شیرین می‌کند و ذائقه تلخ مرا تنها شیرینی رحمت و احسان تو است که شیرین می‌کند.

«وَ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَ فَرَجاً هَنِيئاً» و از نزد خود مرا رحمت و گشایشی شادی‌بخش ببخش که زحمت و سختی از من دور شود و آسایش جای آن را بگیرد. با سرازیر شدن رحمت خدا، همه سختی‌ها و رویدادهای ناگوار و تلخ برطرف می‌شود و گشایش شادی‌بخش جای آن را می‌گیرد. «وَ اجْعَلْ لِي مِنْ عِنْدِكَ مَخْرَجاً وَحِيّاً» و از پیشگاه خود راه برون‌رفت سریع برای من قرار بده.

ما اگر بخواهیم از کرونا و امثال آن آسوده شویم، راهش را باید خدای تعالی پیش پای ما قرار دهد تا دانشمندان ما به لطف و فضل الهی بتوانند راه مقابله سریع و کم‌هزینه با آن را پیدا کنند و ملت، بلکه جهان را از آن آسوده کنند.

ادامه در صفحه ۶

دور باطل اروپاییان در برجام

[نوید مومن]

یادداشت

«ژوزف بورل» مسؤول سیاست خارجی اتحادیه اروپایی و رئیس کمیته مشترک برجام طی هفته‌های اخیر، بارها تاکید کرده است ایران و اتحادیه اروپایی هر دو باید از مزایای توافق هسته‌ای بهره‌مند شوند، یعنی ایران به برخی امتیازات اقتصادی دست پیدا کند و در مقابل، به «همه تعهدات برجامی» خود بازگردد. مسؤولان محترم دستگاه دیپلماسی و سیاست خارجی کشورمان نیز این سخنان بورل و دیگر مقامات اروپایی را نماد «خواست اروپاییان برای حفظ برجام»(!) قلمداد کرده‌اند. در روزهای ابتدایی اسفندماه امسال، در حالی که نشست کمیسیون مشترک برجام در شهر وین با مشارکت نمایندگانی از کشورهای ایران، فرانسه، انگلیس، آلمان، روسیه و چین برگزار شد، یک دیپلمات اروپایی به خبرگزاری فرانسه اعلام کرد: «تاکنون هیچ برنامه زمانی برای حل‌وفصل اختلافات در زمینه برجام میان طرفین مقرر نشده است اما تلاش‌ها در این راستا ادامه خواهد یافت. ما خواستار حفظ برجام هستیم، به نحوی که بازرسان بتوانند به کار خود در ایران ادامه دهند».

همان‌گونه که از اظهارات این دیپلمات ناشناخته اروپایی برمی‌آید، اصلی‌ترین خواسته مقامات اروپایی بازگشت جمهوری اسلامی ایران به «همه» تعهدات خود در برجام است. به عبارت بهتر، مقامات اروپایی به دنبال فرصتی هستند تا تمام ۵ گام کاهنده تعهدات برجامی ایران (وفق استراتژی مقاومت فعال) را بازگردانده و دوباره ایران را در موضع «تنها طرف متعهد» قرار دهند. سوال اصلی اینجاست: چرا «ژوزف بورل» و دیگر مقامات اروپایی، درباره چگونگی تامین منافع ایران در برجام، سخنی به میان نمی‌آورند؟! نکته مهم‌تر اینکه طی روزهای اخیر، بار دیگر شاهد برجسته شدن کلیدواژه «اینستکس» در مناسبات برجامی ایران و اتحادیه اروپایی هستیم. به عبارت دقیق‌تر، تنها راهکار مقامات اروپایی برای تامین حداقلی منافع ایران در برجام، راه‌اندازی «اینستکس» و گسترش این ساختار مبهم و قطره‌چکانی است! اما سوال اصلی اینجاست: چرا این اقدام نمی‌تواند در حفظ برجام موثر باشد؟

نخست اینکه ظرفیت واقعی اینستکس بسیار محدود است. حدود ۸۰ درصد اقتصاد اروپا در انحصار بخش خصوصی و ۲۰ درصد آن در انحصار بخش دولتی و نیمه‌دولتی است. نکته اصلی اینجاست که شاید در خوشبینانه‌ترین حالت ممکن، یک درصد اقتصاد بخش دولتی اروپا نیز در ساختار اینستکس به گردش درآید زیرا اروپاییان نشان داده‌اند قصد ندارند با تمرکز اقتصاد دولتی خود در مسیر حفظ توافق هسته‌ای با ایران، خود را در مقابل ایالات متحده آمریکا قرار دارند. آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان بارها تاکید کرده اتحادیه اروپایی قصد ندارد بر سر موضوعاتی مانند برجام، خود را در تقابل با کاخ سفید قرار دهد! امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه و بوریس جانسون، نخست‌وزیر انگلیس نیز صراحتا از ایران خواسته‌اند از «برجام» فاصله گرفته و خود را برای پذیرش «توافق جدید» که دربرگیرنده خواسته‌های دونالد ترامپ رئیس‌جمهور ایالات متحده است، آماده کند! براستی در چنین شرایطی ادعای مقامات اروپایی از جمله بورل درباره لزوم حفظ برجام، چگونه قابل توجیه است؟

واقعیت امر این است که تروئیکای اروپا قصد دارد با تکیه دوباره بر ساختار مبهم، قطره‌چکانی و ناکارآمد اینستکس، تاکتیک «مدیریت وضع موجود» را دنبال کرده و ضمن خرید زمان، به رصد نتیجه انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا در نوامبر ۲۰۲۰ (۱۳ آبان ۹۹) بپردازد. متعاقب خروج ترامپ از توافق هسته‌ای با ایران در ۱۸ اردیبهشت‌ماه سال گذشته، تروئیکای اروپا یعنی ۳ کشور انگلیس، آلمان و فرانسه، با صدور بیانیه‌ای در بروکسل، موارد یازده‌گانه را اعلام و تعهد داد به آن عمل کرده و نیازهای ایران مانند تراکنش‌های مالی که مطابق برجام پیش‌بینی شده بود یا موضوعات بیمه، صادرات و واردات را برطرف کند. مقامات اروپایی در آن زمان، به صورت کاملا دروغین اعلام کردند نسبت به تعهدات یازده‌گانه خود در بیانیه بروکسل پایبند خواهند بود اما پس از برگزاری آن نشست، اتحادیه اروپایی «وقت‌کشی هدفمند» را در دستور کار خود قرار داد. در حالی که نزدیک به ۲ سال از خروج آمریکا از برجام می‌گذرد اروپا عملا ساختارهای حداقلی، و قطره‌چکانی اینستکس را هم عملیاتی نکرده است.

ادامه در صفحه ۶

دیپلماسی اقتصادی پاشنه آشیل تجارت ایران

تحریم‌هایی از جنس کرونا

نکته

میثم مهرپور: از اوایل دهه ۹۰ غرب و در رأس آن آمریکا به بهانه فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای ۲ تحریم جدی و مهم را تحت عنوان تحریم نظام بانکی و تحریم خرید نفت بر اقتصاد ایران تحمیل کرد؛ تحریم‌هایی که البته هرگز حتی بعد از توافق برجام نیز به طور کامل لغو نشد. با این حال اقتصاد ایران در یک توفیق اجباری قرار گرفت و به‌واسطه تحریم‌های رخداده، ضمن کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی، طی سال‌های گذشته سعی کرد با افزایش صادرات غیرنفتی و تعامل بیشتر با همسایگان خود- به‌رغم تمام ایرادات و ضعف‌های موجود- فشار تحریم‌های حداکثری آمریکا را از طریق افزایش مراودات با اقتصاد کشورهای همسایه از جمله عراق، امارات، افغانستان و... و از طریق تبادل اقتصادی با پول ملی ۲ کشور تا حدود زیادی دور زده و از این طریق از فشار تحریم‌ها بکاهد. در هفته‌های اخیر با شیوع ویروس کرونا در کشور و تبلیغات رسانه‌های بیگانه برای محور قرار دادن ایران به عنوان یکی از کشورهای اصلی شیوع این ویروس، تحریم دیگری علیه کشورمان تحت عنوان توقف [یا کند شدن] صادرات غیرنفتی ایران در حال شکل‌گیری است؛ موضوعی که اگر از سوی دولت و معاونت اقتصادی وزارت امور خارجه و از طریق دیپلماسی اقتصادی تدبیر نشود می‌تواند تبعات جبران‌ناپذیری برای اقتصاد ایران داشته است.

۱- نزدیک ۷۰ درصد مراودات اقتصادی ایران با ۱۵ کشور از جمله کشورهای همسایه و اقتصادهایی چون چین و هند است. از سوی دیگر چیزی قریب به یک‌پنجم صادرات غیرنفتی ایران (ماهانه یک میلیارد دلار) به کشور عراق انجام می‌شود. این آمار نشان‌دهنده این موضوع است که شرکای اقتصادی ایران و ترکیب این کشورها بسیار محدود بوده و با توجه به عدم تنوع شرکای تجاری ایران در صورت ایجاد اخلال در روند صادرات کالاهای غیرنفتی ایران به یک یا چند کشور حتی در کوتاه‌مدت، اقتصاد ایران با مشکلات عدیده‌ای مواجه خواهد شد؛ ضمن اینکه ممکن است در صورت عدم تدبیر و عادی انگاشتن این موضوع، کشورهای دیگری جایگزین ایران در بازارهایی مانند عراق شوند.

۲- انفعال دستگاه دیپلماسی بویژه معاونت اقتصادی وزارت امور خارجه در شرایط فعلی کاملا مشهود است. در حالی که یک ماه از تایید وجود ویروس کرونا در ایران و ایجاد برخی موانع در صادرات کالاهای ایرانی به برخی کشورهای همسایه می‌گذرد، محمدجواد ظریف با تاخیر فراوان و به تازگی با همتای عراقی خود دیدار داشته است. این موضوع نشان‌دهنده عمق بی‌توجهی دستگاه دیپلماسی کشور به موضوعات اقتصادی است. از سوی دیگر از آنجا که ممکن است شیوع ویروس کرونا در ماه‌های آینده نیز تداوم داشته باشد در صورت عدم تدبیر مناسب، تبعات این مسأله گسترش یافته و اقتصاد ایران با آسیب‌های بیشتری مواجه خواهد شد.

■ **چه باید کرد؟**

در گام اول باید دیپلماسی اقتصادی از طریق سفرای ایران در ۱۵ کشوری که عمده مراودات اقتصادی ما با آنهاست، فعال شده تا از این طریق مانع توقف یا کند شدن صادرات غیرنفتی ایران به این کشورها شوند. در گام دوم دستگاه دیپلماسی و تبلیغاتی کشور به کمک صادرکنندگان ایرانی شتافته و از طریق فعالیت‌های تبلیغاتی و بازاریابی این اطمینان به مشتریان کالاهای ایرانی داده شود که محصولات ایرانی از سلامت کامل برخوردار است و هیچ تهدیدی از این نظر متوجه محصولات و کالاهای ایرانی نیست. در گام سوم نیز قطعا باید ایجاد توازن و تنوع در بازارهای صادراتی ایران در دستور کار قرار گیرد. بررسی آمارها و بازار کشورهای منطقه نشان می‌دهد اگر چه بسیاری از کشورها از جمله قطر، ترکمنستان، سوریه و... متقاضی کالاها و محصولات ایرانی بوده و می‌توانند بازار مناسبی برای کالاهای ایرانی باشند اما به دلیل ضعف رایزنان اقتصادی ایران و انفعال در دیپلماسی اقتصادی، در حال حاضر سهم ایران از بازار ۶۰ میلیارد دلاری پاکستان حدود نیم درصد و از بازار قطر کمتر از یک درصد است. این در حالی است که با بررسی اقلام وارداتی این کشورها می‌توان گفت با تقویت دیپلماسی اقتصادی و حضور رایزنان بازرگانی ایران در این کشورها، محصولات ایرانی می‌تواند سهم بسیار بیشتری در بازار بسیاری از کشورهای همسایه داشته باشد.